

พัชรวิ วัชระรัตน์ 2554: ความสามารถในการแข่งขันอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งของประเทศไทยในตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ปรินธิญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เรืองไกร โตกฤษณะ, Ph.D. 199 หน้า

สินค้าอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อภาคการส่งออกและการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย สินค้าส่งออกหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง ปลาหมึกสดแช่เย็นแช่แข็ง และเนื้อปลาสดแช่เย็นแช่แข็ง แต่ปัจจุบันไทยต้องประสบกับปัญหาด้านการแข่งขันในการส่งออกเนื่องจากมีประเทศผู้ส่งออกรายใหม่เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาความสามารถในการแข่งขันอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดปลายทางที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น แคนาดา จีน และสหภาพยุโรป (15) โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาด้านการค้นคว้าของการส่งออกอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดปลายทาง วิเคราะห์รูปแบบทางการค้าและความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งในตลาดปลายทาง และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวในการส่งออกอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดปลายทาง โดยวิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share: CMS) และดัชนีค่าเงินที่แท้จริง (Real Effective Exchange Rate: REER) โดยเน้นการศึกษารณีของไทย

ผลการศึกษาค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งของไทย ในปี 2541 – 2544 (ช่วงที่ I) ปี 2545 – 2548 (ช่วงที่ II) และปี 2549 – 2552 (ช่วงที่ III) พบว่าสำหรับกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง และปลาหมึกสดแช่เย็นแช่แข็ง ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกในตลาดปลายทางทั้ง 5 ตลาดในระดับที่สูง ตลอด 3 ช่วงเวลา แต่กรณีเนื้อปลาสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยมีค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไม่มากนักเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ยกเว้นในตลาดญี่ปุ่นที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในระดับสูง ทั้ง 3 ช่วงเวลา แต่ในปี 2545 – 2548 พบว่า ไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกเนื้อปลาสดแช่เย็นแช่แข็งในตลาดสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ เวียดนาม อินเดีย อินโดนีเซีย และจีน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็งไทย ได้แก่ การลดลงของความสามารถในการแข่งขันของสินค้าแต่ละชนิด ในขณะที่ผลของการขยายตัวของตลาดส่งออกโลกและองค์ประกอบของสินค้ายังมีค่าในเชิงบวก และผลจากความสัมพันธ์ทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งออก การแข็งค่าของเงินบาท ทำให้อัตราการขยายตัวในการส่งออกของไทยน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น ไทยไม่ควรใช้นโยบายทางด้านราคาในการส่งเสริมการส่งออกอาหารทะเลแช่เย็นแช่แข็ง แต่ควรเน้นพัฒนาและควบคุมสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อเป็นการรับมือกับการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่พยายามหามาตรการต่าง ๆ มาเพื่อปกป้องการค้าขายภายในประเทศ และส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าอาหารทะเลแปรรูปมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกของไทย

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก